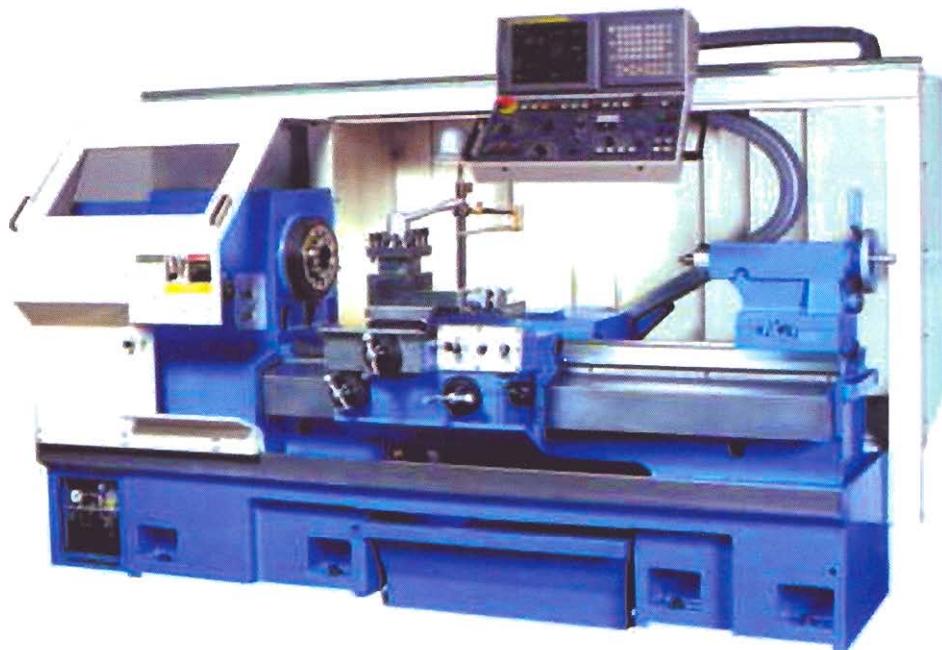

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

ΑΓΟΡΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

τμήμα
επιθεώρησης
εργασίας

Επιλογή και αγορά μηχανημάτων

Το πρόσωπο που προτίθεται να αγοράσει ένα μηχάνημα πρέπει να προβεί σε σωστή και μελετημένη επιλογή του μηχανήματος, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στη χρήση για την οποία προορίζεται, να είναι ασφαλές και να μη θέτει σε κίνδυνο την υγεία τόσο των χρηστών όσο και άλλων προσώπων που μπορεί να κινδυνεύσουν από την εγκατάσταση, τη λειτουργία, τη συντήρηση ή τον καθαρισμό του. Επομένως, ο μελλοντικός αγοραστής ενός μηχανήματος πρέπει να γνωρίζει κάποια βασικά στοιχεία ώστε να είναι σε θέση να επιλέξει το καταλληλότερο μηχάνημα.

Τι ορίζεται ως «μηχάνημα»

Μηχάνημα είναι ένα σύνολο συνδεδεμένων μεταξύ τους τμημάτων ή συστατικών στοιχείων από τα οποία του ίδια συστήματα ενεργοποίησης, ισχύος, επένδυσης ή και χειρισμού. Αυτά τα τμήματα ή συστατικά στοιχεία είναι συνενωμένα μεταξύ τους σε ένα ενιαίο σύνολο με σκοπό την εκτέλεση συγκεκριμένης εφαρμογής, ιδίως για τη μεταποίηση, την επεξεργασία, τη μετακίνηση, ή και την προετοιμασία ενός υλικού ή μιας ουσίας.

Νομοθεσία

Η νομοθεσία σχετικά με τα μηχανήματα καθορίζει τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας που πρέπει να πληρούν όλα τα μηχανήματα που διατίθενται στην αγορά ή χρησιμοποιούνται σε χώρους εργασίας. Στόχος είναι η αποφυγή εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών που οφείλονται στην ύπαρξη και χρήση μηχανημάτων στους χώρους εργασίας. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με δύο τρόπους:

1. Με την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων ασφάλειας και υγείας στο στάδιο του σχεδιασμού και της κατασκευής των μηχανημάτων που καθορίζονται στους περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μηχανήματα) Κανονισμούς του 2003 (Κ.Δ.Π. 306/2003).
2. Με την υποχρεωτική αντικατάσταση των ακατάλληλων μηχανημάτων με καινούργια ή την αναβάθμιση τους έτσι ώστε αυτά να πληρούν τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας όπως επιβάλλεται με βάση τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμούς του 2001 και 2004 (Κ.Δ.Π. 444/2001 και Κ.Δ.Π 497/2004).

Σήμανση «CE»

Όλα τα καινούργια μηχανήματα που διατίθενται στην Κυπριακή αγορά πρέπει να φέρουν το ακρωνύμιο με τη σήμανση συμμόρφωσης «CE» και να συνοδεύονται από τη δήλωση EK συμμόρφωσης. Η σήμανση συμμόρφωσης «CE» υποδεικνύει τη συμμόρφωση του μηχανήματος προς όλες τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας που καθορίζονται στο Παράρτημα I των περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μηχανήματα) Κανονισμών του 2003 και ότι αυτό έχει υποβληθεί στις κατάλληλες διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης.

Η δήλωση EK συμμόρφωσης είναι η έγγραφη δήλωση που συμπληρώνει και υπογράφει ο κατασκευαστής, ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του, ότι το μηχάνημα πληροί όλες τις πιο πάνω βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας.

**Τι πρέπει να γνωρίζει ο αγοραστής όταν αγοράζει
ένα καινούργιο μηχάνημα;**

Πριν ο αγοραστής αγοράσει ένα καινούργιο μηχάνημα θα πρέπει να προκαθορίσει τα ακόλουθα:

- Πού, πώς και για πιο σκοπό θα χρησιμοποιηθεί το μηχάνημα.

- Ποιος θα χρησιμοποιεί το συγκεκριμένο μηχάνημα (π.χ. έμπειρος τεχνίτης, ανειδίκευτος εργάτης, κ.λπ.).
- Ποιοι κίνδυνοι, που έχουν σχέση με την ασφάλεια και υγεία, μπορεί να προκύψουν από τη χρήση του συγκεκριμένου μηχανήματος.

Τα πιο πάνω μπορεί να βοηθήσουν τον αγοραστή στην επιλογή του πιο κατάλληλου μηχανήματος, ιδιαίτερα στην περίπτωση που η αγορά αφορά ένα απλό μηχάνημα από ένα συνηθισμένο εμπορικό κατάστημα.

Επίσης, η διερεύνηση του βαθμού προστασίας που προσφέρουν για ένα μηχάνημα που εκτελεί την ίδια εργασία εναλλακτικές λύσεις διαφορετικών κατασκευαστών, θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό κριτήριο για την επιλογή του αγοραστή. Για παράδειγμα, η επιλογή ενός μηχανήματος με προφυλακτήρα εφοδιασμένο με ενδασφάλειες, που αποτρέπει τον χειριστή του από το να πλησιάσει στα επικίνδυνα κινούμενα μέρη του μηχανήματος, είναι προτιμότερη από την επιλογή ενός μηχανήματος με ρυθμιζόμενο από το χειριστή προφυλακτήρα, χωρίς ενδασφάλειες.

Στην περίπτωση που η αγορά αφορά μηχάνημα που θα κατασκευαστεί κατόπιν ειδικής παραγγελίας, ο αγοραστής θα πρέπει να διαβουλεύεται με τον κατασκευαστή παρέχοντας του πληροφορίες σχετικά με την προοριζόμενη χρήση του μηχανήματος, τις κλιματολογικές και λειτουργικές συνθήκες που επικρατούν στο χώρο εγκατάστασης του μηχανήματος, κ.ά. ώστε αυτές να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό και την κατασκευή του μηχανήματος. Τέτοιες πληροφορίες πιθανόν να οδηγήσουν το σχεδιαστή ή τον κατασκευαστή του μηχανήματος στην ενσωμάτωση επιπρόσθετων μέτρων προστασίας.

Επίσης, στην περίπτωση αγοράς «συγκροτήματος» μηχανημάτων που αποτελείται από συνδεδεμένα μεταξύ τους τμήματα ή συνόλου μηχανημάτων, ο αγοραστής πρέπει να ζητά από τον κατασκευαστή ενημέρωση για τυχόν επιπρόσθετα μέτρα προστασίας που θα μπορούσαν να εγκατασταθούν στο «συγκρότημα» (π.χ. επιλογή ενός τροφοδότη για το μηχάνημα) για να εξαλείψουν ή να μετριάσουν τους κινδύνους που προέρχονται από τη χρήση του μηχανήματος ως «συγκροτήματος».

Με αυτό τον τρόπο, και στις δύο πιο πάνω περιπτώσεις επιλέγονται τα κατάλληλα επιπρόσθετα μέτρα προστασίας προσαρμοσμένα στις ανάγκες του αγοραστή και επιτυγχάνεται μέγιστος βαθμός προστασίας.

Εννοείται ότι τα μέτρα προστασίας, που είναι αναγκαία για την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων ασφάλειας και υγείας, είναι υποχρεωτικά και σε καμία περίπτωση η αφαίρεση τους δεν είναι διαπραγματεύσιμη (π.χ. προφυλακτήρες, συστήματα εξαερισμού, κ.λπ.)

Τι θα πρέπει να ελέγξει ο αγοραστής, όταν προτίθεται να αγοράσει ένα καινούργιο μηχάνημα;

Πριν την αγορά ενός καινούργιου μηχανήματος, ο αγοραστής θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι:

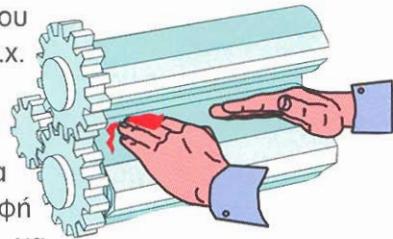
- Υπάρχει σήμανση συμμόρφωσης «CE».
- Υπάρχει διαθέσιμο μαζί με το μηχάνημα σχετικό αντίγραφο του εγγράφου της δήλωσης ΕΚ συμμόρφωσης, που εκδίδεται από τον κατασκευαστή.
- Έχει ενημερωθεί για τους τυχόν περιορισμούς ή κινδύνους από τη χρήση του μηχανήματος (π.χ. το μηχάνημα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε χώρους με υγρασία ή σε χώρους όπου υπάρχει εκρηκτική ατμόσφαιρα).
- Διατίθεται εγχειρίδιο που να περιλαμβάνει οδηγίες ασφαλούς συναρμολόγησης, εγκατάστασης, χειρισμού, ρύθμισης και συντήρησης γραμμένο στην Ελληνική γλώσσα.
- Υπάρχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, οι πληροφορίες σχετικά με τα επίπεδα θορύβου και κραδασμών που αφορούν το συγκεκριμένο μηχάνημα.
- Υπάρχουν εμφανείς και κατανοπέτες προειδοποιητικές σημάνσεις. Στην περίπτωση που στις σημάνσεις υπάρχουν γραπτές οδηγίες, αυτές πρέπει να είναι γραμμένες στην Ελληνική γλώσσα.
- Το μηχάνημα ικανοποιεί τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας, μερικές από τις οποίες περιγράφονται πιο κάτω.

Πώς μπορεί ο αγοραστής να διαπιστώσει ότι ένα μηχάνημα συμμορφώνεται με τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας:

Παρατηρώντας το μηχάνημα θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι αυτό ικανοποιεί τους βασικούς κανόνες ασφάλειας, έχοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- Δεν πρέπει να υπάρχουν επικίνδυνα μέρη του μηχανήματος που να είναι εκτεθειμένα π.χ. οδοντωτοί τροχοί, κοπτικά εργαλεία, κ.ά..
- Πρέπει να υπάρχουν προφυλακτήρες ή άλλα συστήματα προστασίας κατάλληλα τοποθετημένα, που να αποτρέπουν την επαφή του χειριστή με τα επικίνδυνα μέρη ή να προστατεύουν το χειριστή ή και άλλα πρόσωπα από εκτόξευση αντικειμένων, υγρών κ.λπ..
- Το μηχάνημα δεν πρέπει να μπορεί να ενεργοποιηθεί εάν οι προφυλακτήρες ή τα συστήματα προστασίας δεν βρίσκονται στη θέση τους, ειδικά στις περιπτώσεις που ο κίνδυνος είναι μεγάλος.
- Η πειτουργία των οργάνων ελέγχου πρέπει να είναι σαφής και πλήρως κατανοητή.
- Δεν πρέπει να υπάρχουν εκπομπές σκόνης ή αναθυμιάσεων από τη πειτουργία του μηχανήματος έξω από τα αποδεκτά όρια ή αν παράγονται τέτοιες σκόνες ή αναθυμιάσεις, να είναι δυνατή η τοποθέτηση συστημάτων συλλογής ή και απομάκρυνσής τους.
- Τα επίπεδα θορύβου και δονήσεων δεν πρέπει να είναι υπερβολικά ψηλά.
- Δεν πρέπει να υπάρχουν εκτεθειμένες ποικιλές θερμές ή ποικιλές ψυχρές επιφάνειες.
- Δεν πρέπει να υπάρχουν εκτεθειμένα μέρη των ηπεικτρικών συστημάτων που τροφοδοτούν ή ελέγχουν το μηχάνημα.

Μεταχειρισμένα μηχανήματα

Τα μεταχειρισμένα μηχανήματα πρέπει επίσης να πληρούν τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας. Σε περίπτωση που τέτοια μηχανήματα δεν έχουν τη σήμανση συμμόρφωσης «CE», ο προμηθευτής είναι υποχρεωμένος να βεβαιωθεί ότι αυτά είναι κατάλληλα για χρήση και δεν θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων.

Η διάθεση στην αγορά ή/και χρήση μηχανημάτων (καινούργιων ή μεταχειρισμένων), που δεν πληρούν τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας,

αποτελεί παράβαση της νομοθεσίας ακόμα και στην περίπτωση που το μηχάνημα χρησιμοποιείται από τον ίδιο τον ιδιοκτήτη του ή ακόμα και από τον κατασκευαστή του.

Στην περίπτωση που ένα μηχάνημα αγοράστηκε πριν κάποια χρόνια και τότε πληρούσε τις απαιτήσεις της νομοθεσίας όπως ήσχαν κατά την ημερομηνία αγοράς του και ο ιδιοκτήτης του επιθυμεί να το μεταπωλήσει ή να συνεχίσει να το χρησιμοποιεί, τότε το μηχάνημα αυτό θα πρέπει να αναβαθμιστεί έτσι ώστε να ικανοποιεί τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας όπως καθορίζονται από τη σημερινή νομοθεσία.

Στην περίπτωση που κάποιο μεταχειρισμένο μηχάνημα έχει υποστεί μετατροπές, τότε θεωρείται καινούργιο και υπόκειται σ' όλες τις νομοθετικές διατάξεις που ισχύουν για τα καινούργια μηχανήματα.

Ποιο είναι το κέρδος για τις επιχειρήσεις από την αγορά ασφαλών και χωρίς κινδύνους για την υγεία μηχανημάτων;

Η εφαρμογή της νομοθεσίας έχει σκοπό την αποφυγή και τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών που οφείλονται στην ύπαρξη μηχανημάτων στους χώρους εργασίας.

Συνέπεια αυτής της αποφυγής και μείωσης είναι και ο περιορισμός του κόστους που σχετίζεται με τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες και συμπεριλαμβάνει απώλεια παραγωγής, υπικές ζημιές, αποζημιώσεις εργαζομένων, αυξημένες απουσίες από την εργασία δυσαρεστημένων υπαλλήλων, δικαστικά έξοδα, αυξημένα ασφάλιστρα, κ.ά..

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε
την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας

<http://www.mlsi.gov.cy/dli>

ή να απευθυνθείτε στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας
σε όλες τις πόλεις

Λευκωσία: 22879191 Λεμεσός: 25804430

Λάρνακα: 24305129 Πάφος: 26822715

Γ.Τ.Π. 280/2005 – 3.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Zavallis Litho Ltd